

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bewaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen in Damme (Oostkerke en Hoeke)

Provincie: West-Vlaanderen

Gemeente: Damme, 3de afdeling, sectie B – 4de afdeling, sectie B

Objectnummer: 4.01/31006/776.1

-

Dossiernummer: 4.001/31006/101.1

Omschrijving:

Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen,
Krinkeldijk, zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 15 DEC. 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen RWO, LNE, MOW en LV

a. Beleidsdomein Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

b. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen bracht op 2 maart 2016 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier. De overige agentschappen brachten geen advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Uit het gecoördineerd advies wordt opgemaakt dat er geen opmerkingen zijn met betrekking tot de aspecten bodembescherming, ondergrond en natuurlijke rijkdommen.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

c. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

d. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken stad Damme

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 15 maart 2016 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Het college van burgemeester en schepenen vraagt om de titel van het ministerieel besluit aan te passen zodat duidelijk is dat de bescherming ook de dijk zelf betreft. Deze opmerking is zinvol. De titels van zowel het inhoudelijk dossier als het beschermingsbesluit worden aangepast.

Het college van burgemeester en schepenen merkt verder op dat de benaming 'Zaaikeetstraat' onjuist is, het betreft 'Zaalkeetstraat'. De schrijffout wordt gecorrigeerd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

inhoudelijk dossier:

aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'

beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed, correctie schrijffout, vierde paragraaf: 'Zaa|keetstraat'

beschermingsbesluit:

aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'

Art. 1., aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'

Art. 3., correctie schrijffout, vierde paragraaf: 'Zaa|keetstraat'

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 12 februari 2016.

De VCOE bracht op 10 maart 2016 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Als algemene bedenking geeft de commissie mee dat er geen duidelijke samenhang is tussen de verschillende beschermingsvoorstellen, waardoor de aanleiding onduidelijk is. De aanleiding van het beschermingsdossier wordt echter vermeld in de administratieve fiche bij het beschermingsdossier. Voorliggend dossier is een voortzetting van beschermingen uitgaande van het thematisch beschermingspakket van het meest waardevolle houtig erfgoed in Vlaanderen (Agentschap Ruimte & Erfgoed, 2009), waarbij beschermingen als monument werden vooropgesteld. De selectie alsook het beschermingstype worden hierbij dan ook wenselijk aangehouden om coherentie te bewaren. De aanleiding van het dossier wordt aangevuld in het inhoudelijk dossier.

De commissie stelt vast dat er geen volledige relatie is tussen het beschermingsdossier en de (vastgestelde) Inventaris Houtige Beplantingen met Erfgoedwaarde. Deze inventaris is niet vlakdekkend voorhanden. Een volledige inventarisatiefiche van de Krinkeldijk is inderdaad nog niet opgemaakt. De dijkbegroeiing met opgaande populieren, knotbomen en struwelen komt hiervoor in aanmerking. Samen met de verwerkte gegevens uit voorliggend dossier kan deze fiche worden opgesteld en geactiveerd.

De commissie meent dat de bescherming van grotere landschappelijke structuren als monument onvoldoende recht doet aan de aard en karakteristieken van het erfgoed in kwestie. De commissie merkt in dit verband op dat een volwaardige en geïntegreerde benadering van de Krinkeldijk en de Damse Vaart binnen het ruimere landschap wenselijk is. Er wordt nogmaals aangehaald dat voorliggend dossier een voortzetting is van beschermingen uitgaande van het thematisch beschermingspakket van het meest waardevolle houtig erfgoed in Vlaanderen (Agentschap Ruimte & Erfgoed, 2009), waarbij beschermingen als monument werden vooropgesteld. In het inhoudelijk dossier wordt onder het historisch overzicht aangegeven dat in 2010, vanuit de administratie bevoegd voor Onroerend Erfgoed, een initiatief werd gelanceerd voor aanduiding van de samengevoegde ankerplaats 'Damse Vaart met omgevende polders, Fort van Beieren en kreken van Lapscheure', waarvan het kanaal de ruggengraat vormt. Ook de Krinkeldijk en de Romboutswervedijk zijn in dit dossier betrokken. De beleidsmatige vaststelling hiervan is nog niet gevolgd. In dit dossier zijn het waardevolle omgevende polderlandschap van de Damse Vaart en de relaties tussen de dijk- en kanaalstructuur integraal onderkend. Hiermee is de Krinkeldijk in een ruimere landschappelijke context geplaatst. De waardenstelling uit dit dossier wordt hierbij ter staving aangehaald:

Natuurwetenschappelijke waarde:

Het huidige polderlandschap en meer bepaald bodem en reliëf zijn het resultaat van enerzijds de langdurige getijdenwerking via de voormalige Zwingel tot ver landinwaarts, en anderzijds de menselijke ingrepen om de getijdenwerking en overstromingen in de hand te houden zodat gebieden gefaseerd ingepolderd konden worden. Elke inpolderingsfase wordt gekenmerkt door een specifieke mix van landschapsskenmerken, zoals opslibbingshoogte, dijk-morfologie, microreliëf, geulrestanten, perceelsstructuur en -vorm,... Het gebied heeft een grote informatiewaarde inzake de geomorfologie, geologie en genese van dit poldergebied omdat het goed bewaard gebleven is en weinig verstoord werd.

Het uitgebreide krekensysteem dat langzamerhand op natuurlijke wijze, al dan niet door menselijk toedoen, verlandde, vormt de basisstructuur voor de grote verscheidenheid aan bodemkundige gradiënten. Dit weerspiegelt zich in het algemene landgebruik (landbouwpercelen, bewoning, wegen, ...) en in een grote verscheidenheid van landschapselementen met een soortenrijke flora en avifauna voor gevolg. Er is een typische soortenrijke verlandingsvegetatie aanwezig in de kreken. De uitgestrekte graslandcomplexen hebben een floristische rijkdom met een groot aandeel water- en moerasvegetaties, evenals vegetaties gebonden aan zilte milieus. Op faunistisch vlak vormen ze een broed-, pleister- en overwinteringsplaats voor weidevogels en ganzen. De stadswallen van Damme verdienen een afzonderlijke vermelding omwille van de floristische waarde, met onder andere zeer waardevolle moeras- en moerasbosvegetatie met drijftillen.

Historische waarde:

Door de stapsgewijze bedijking en inpoldering was de antropogene invloed op het landschap zeer groot. De op zee gewonnen gronden werden als landbouwgronden in gebruik genomen. Het resultaat ervan is een grotendeels door de mens getekend polderlandschap, met dijken, dijkdoorbraken (wielen), afwateringsgrachten, open agrarisch landschap, typische perceleringspatronen,... De huidige percelering en het landgebruik zijn goed vergelijkbaar met de toestand op de historische kaarten, waarbij een groot deel van de huidige graslanden een historisch permanent karakter heeft. De bodemgesteldheid bepaalt nog grotendeels het landgebruik waarbij grasland in de lagere komgronden voorkomt en de wegen, akkers en bebouwing op de hogere, zandige kreekruggronden.

De dijken -waaronder Krinkeldijk, Romboutswervedijk, Sint-Pietersdijk- vormen cruciale landschapsstructuren in de ontstaansgeschiedenis, als grensstellende en waterkerende elementen, met getuigen van doorbraken (wielen), als fundament voor wegen, strategische structuren in oorlogstijd,...

Het huidige hydrografisch stelsel, met kanalen (Damse Vaart, Leopoldkanaal, Schipdonkkanaal), vaarten en geleden (Zuid-over-de-Lieve-Geleed, Zuidervaartje, Vuile Vaart, Hoekevaart), grachten, sloten en laantjes is het complexe resultaat van verschillende historische fasen.

De verspreide bebouwing bestaat in hoofdzaak uit hoeves, waarvan er veel een oudere oorsprong hebben dan de 17de eeuw. Er is een sterke historische relatie met de ontginning en ingebruikname van de polder door de mens.

Damme ontstond in de tweede helft van de 12de eeuw, aan de dam die de Zwingeuil begrenste. Door deze unieke positie aan de landinwaartse uitbreiding van de zee, verwierf ze een belangrijke positie als voorhaven van Brugge, waardoor het een bloeiend handelscentrum werd. Ook het verdwenen Monnikenrede ontstond als handelsvestiging langs de Zwingeuil. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog werd Damme tot een omwalde stervormige vesting met zeven bastions uitgebouwd. De structuur is grotendeels en vrij intact bewaard gebleven én herkenbaar aan de hoogteverschillen, percelering en verschillende militaire en waterbouwkundige constructies in de nabije omgeving. Damme en omgeving vormen een relict van een vestinglandschap. In de ruime omgeving zijn er nog heel veel relictten van forten en redoutes aanwezig als getuige van de Tachtigjarige Oorlog en de andere conflicten die zich in de loop van de geschiedenis in deze grensstreek hebben afgespeeld.

In de stad Damme treffen we een concentratie aan van bouwkundig erfgoed met verschillende historische belangrijke gebouwen: onder andere de ruïne van de Onze-Lieve-Vrouw-Kerk, het stadhuis, het museum Sint-Janshospitaal en de Sint-Christoffelhoeve gelegen aan de Damse Vaart met 18de-eeuwse toegangspoort.

Oostkerke, Hoeke en Lapscheure vormen gaaf bewaarde polderdorpen. Verder treffen we in het gebied enkele militaire bouwwerken aan met historische waarde. Het huidige wegenpatroon vertoont een zeer grote gaafheid en gaat grotendeels terug op de middeleeuwse situatie.

Esthetische waarde:

Dijken en kanalen, beiden geaccentueerd door begeleidende bomenrijen, compartimenteren het landschap in grote open ruimten met weidse zichten. Bijzonder kenmerkend en attractief zijn de kronkelende wegen geflankeerd door bomenrijen, in vele gevallen gekoppeld aan dijken (Krinkeldijk, Romboutswervedijk) of waterlopen (Zaalkeetstraat langs Vuile Vaart). Het poldergebied heeft grotendeels een authentiek landelijk karakter vanwege de lage bebouwingsgraad, grillige waterlopenstructuur in samenhang met percelering, en grote graslandcomplexen met microreliëf.

Het polderlandschap is een uitgesproken agrarisch landschap, met grote graslandcomplexen, akkerstroken en verspreide hoeves. De kerktorens zijn de meest opvallende bakens in het landschap, in het bijzonder de kerken van Damme en Oostkerke, met hun afgeplatte toren.

Damme is oorspronkelijk een middeleeuwse havenstad op de Zwingeuil, en werd gedurende de 16de eeuw omgevormd tot een vestingstadje, omgeven door een aarden wal en een dubbele gracht in de vorm van een zevenster. Oostkerke en Hoeke zijn compacte polderdorpen waarvan het historische karakter zeer gaaf bewaard gebleven is. Het kasteel van Oostkerke vormt met de omliggende tuinen, bomenrijen, grachten, de dreef naar de molenromp, ..., een gaaf ensemble.

De kreken van Lapscheure (Zevengemetten, Fletersdam, Rietgeule) hebben een grote belevingswaarde door hun natuurlijk karakter, dankzij hun bochtige/kronkelende loop, rietkragen, verbredingen, glooiende oevers.

Sociaal-culturele waarde:

De geschiedenis van het Zwin is sterk verbonden met de historische ontwikkeling van Brugge en Damme in de middeleeuwen, en dit is alom bekend als type-voorbeeld voor de opkomst

van de middeleeuwse steden. Damme is een bijzondere en zeer intacte getuige van de middeleeuwse voorhaven van Brugge, de latere vestingstad en de historische ontwikkeling van de streek. Om die redenen heeft het ook een belangrijke toeristische en recreatieve betekenis.

Damme wordt eveneens geassocieerd met Tijn Uilenspiegel, een fictieve figuur die er volgens de roman van Charles de Coster werd geboren en die in de 16de eeuw door de Nederlanden en Duitsland trok en iedereen voor de gek hield met zijn streken.

De Damse Vaart met begeleidende bommenrijen, is een karakteristiek beeld dat de streekidentiteit bepaalt en typeert. Het zelfbedieningsveerpont 'Kobus' heeft een bijzondere toeristisch-recreatieve attractiewaarde langs de Damse Vaart voor fietsers en voetgangers.

De ankerplaats herbergt talrijke en diverse landschapselementen (forten, redoutes, bunkers,...) die verwijzen naar de talrijke godsdienstoorlogen welke zich in deze grensregio hebben afgespeeld. De drie kanalen (met name Damse Vaart, Leopold- en Schipdonkkanaal), de kreekrestanten en dijken zijn de voornaamste beeldbepalende en landschapsstructurende elementen. De kanaaltaluds zijn beplant met opgaande bomen die het kanaal van ver zichtbaar maken en dit dominant open tot halfopen polderlandschap verder indelen in grote compartimenten. De Damse Vaart vormt de centrale as van de ankerplaats en wordt gekruist door het Schipdonk- en Leopoldkanaal.

De dijken bepaalden de periode van inpoldering en ontginning, en vormen de assen waarlangs de landbouwpercelen konden bereikt worden. De begeleidende bommenrijen versterken de landschapsvisuele ervaring. Tot op vandaag zijn de meeste wegen op een dijk gelegen, een ligging die de landschappelijke ervaring sterk beïnvloed. Lapscheure is ontstaan op kruising van een dijk en een weg. Hoeke werd gesticht op een hoek van de Krinkeldijk.

De krekens zorgen voor het onderscheid binnen landbouwland in het binnendijkse gebied: weilanden op de lagere gronden langs de krekens en akkerbouw op grotere afstanden.

Hieruit wordt geconcludeerd dat de smalle, strookvormige afbakening als monument de landschappelijke relaties niet miskent. De voorliggende bescherming als monument, geplaatst tegenover het ontwerp van aanduidings- of vaststellingsdossier en getoetst aan de motivering van het type bescherming, kan gehandhaafd worden. Hierbij wordt ook akte genomen van het feit dat de commissie de beschreven erfgoedwaarden erkent en ondersteunt.

De commissie stelt vast dat de ruimtelijk-structurende en esthetische waarde van de dijkbegroeiing op de Krinkeldijk en de kanaalbeplanting langs de Damse Vaart wordt toegeschreven aan de specifieke eigenschappen van de aanwezige cultuurpopulieren. De commissie is van oordeel dat hiermee de functie en rol van de dijk binnen het ruimere landschap onvoldoende aandacht krijgt. Deze opmerking is terecht en wordt aangevuld onder de ruimtelijk-structurende en onder de esthetische waarde.

Verder merkt de commissie op dat het besluit slechts zeer beperkt ingaat op de functie van de Krinkeldijk in de oorspronkelijke grotere historische dijkstructuur en dat de Romboutswervedijk daarbij slechts kort wordt aangestipt. Er wordt opgemerkt dat de relatie tot de grotere historische dijkstructuur met onder meer de Romboutswervedijk wel degelijk aangehaald wordt in het inhoudelijk dossier onder het historisch overzicht. Toch staan de theorieën over de precieze totstandkoming van de dijken nog steeds ter discussie, waardoor een verdere duiding bewust op de vlakte blijft. Gehoopt wordt dat nieuw aangekondigde onderzoekstechnieken gebaseerd op onder meer het digitaal hoogtemodel aanvullende informatie kunnen aanleveren. In het dossier wordt daarom een aanvulling gemaakt onder het historisch overzicht en wordt er ook een recente literatuurverwijzing toegevoegd waarin innovatief interdisciplinair onderzoek wordt aangekondigd. Er wordt tevens opgemerkt dat de bredere duiding, over onder meer de Romboutswervedijk en de kleine stadsversterking Monnikenrede evenzeer vervat is in het aanduidings- of vaststellingsdossier van de samengevoegde ankerplaats 'Damse Vaart met omgevende polders, Fort van Beieren en krekens van Lapscheure'.

De commissie merkt voorts op dat de potentiële archeologische waarde van de historische dijkstructuur niet wordt meegenomen in de bescherming. Deze opmerking is terecht, de Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De archeologische waardenstelling wordt daarom onderkend en toegevoegd aan het dossier, evenals de registratie van de dijk in de Centrale Archeologische Inventaris. Ook bij de beheersdoelstellingen wordt een aanvulling gemaakt rond het belang van het maximaal behoud in situ van eventuele archeologische artefacten.

De commissie vindt het positief dat de beheersdoelstellingen voor de dijkbegroeiing op de Krinkeldijk voorzien in een gefaseerd vervangprogramma.

De commissie pleit tenslotte voor een consequente werkwijze en afgestemde omschrijving inzake de toelatingsplichtige handelingen.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

inhoudelijk dossier:

- Inleiding: 'De aanleiding van het beschermingsdossier is de voortzetting van beschermingen uitgaande van het thematisch beschermingspakket van het meest waardevolle houtig erfgoed in Vlaanderen (Agentschap Ruimte & Erfgoed, 2009).'
- historisch overzicht, aanvulling tweede en derde paragraaf: 'Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd.', 'Dijkbreuken en afgravingen kunnen het verloop en het profiel van de dijk gewijzigd hebben.' en 'Bij het beginpunt sloot het dijktracé aan op de kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, ontstaan omstreeks het begin van de 13de eeuw als voorhaven van Oostkerke en in de loop van de 19de eeuw geheel verdwenen.'
- beschrijving met inbegrip van erfgoedkenmerken en erfgoedelementen, aanvulling eerste paragraaf: 'Het is een gaaf voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeewerende dijk met een opvallend grillig tracé en met een profielopbouw waarin potentieel waardevolle archeologische artefacten aanwezig zijn.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, aanvulling ruimtelijk-structurende waarde: 'De hoog opgaande Canadapopulieren op de Krinkeldijk en het dijkprofiel zelf hebben een sterk ruimtelijk-structurend effect, ze accentueren de ligging van een oude zeewerende dijk die nagenoeg parallel liep met de vroegere Zwingel.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, aanvulling esthetische waarde: 'De aanwezigheid van knotbomen, struwelen en bloemrijke zomen en het grillige verloop van de polderdijk vullen de esthetische kwaliteit verder aan.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, aanvulling historische waarde: 'Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd. Het bijzonder grillige verloop van dit dijktracé gaf aanleiding tot de huidige, vrij recente naamgeving van deze middeleeuwse dijkstructuur.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, toevoeging archeologische waarde: 'De Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De zeewerende dijk sluit aan bij de verdwenen kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, een bij het begin van de 13de eeuw ontstane voorhaven van Oostkerke.'
- juridische toestand, aanvulling: 'De Krinkeldijk is geregistreerd in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI): Krinkeldijk (ID: 70157).'
- beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed, aanvulling eerste paragraaf: 'Eventuele archeologische artefacten dienen maximaal in situ behouden te blijven.'

- Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed:
 - 10° wordt geschrapt
 - 11° 'evenementen' wordt vervangen door 'activiteiten'
- Literatuur, toevoeging bronverwijzing: 'TRACHET J., DE CLERCQ W., DOMBRECHT K., THOEN E., LELOUP W., DUMOLYN J. DELAFORTRIE S. en VAN MEIRVENNE M., 2015: Het tij gekeerd? Het Zwindebat in perspectief, in De Grote Rede, Vlaams Instituut voor de Zee, 42, 5-11.'
- Websites, toevoeging bronverwijzing: 'Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID: 70157, Krinkeldijk (geraadpleegd op 25 maart 2016)'

beschermingsbesluit:

- omschrijving ruimtelijk-structurerende waarde, aanvulling: 'De hoog opgaande Canadapopulieren op de Krinkeldijk en het dijkprofiel zelf hebben een sterk ruimtelijk-structurerend effect, ze accentueren de ligging van een oude zeewerende dijk die nagenoeg parallel liep met de vroegere Zwingel.'
- omschrijving esthetische waarde, aanvulling: 'De aanwezigheid van knotbomen, struwelen en bloemrijke zomen en het grillige verloop van de polderdijk vullen de esthetische kwaliteit verder aan.'
- omschrijving historische waarde, aanvulling: 'Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd. Het bijzonder grillige verloop van dit dijktracé gaf aanleiding tot de huidige, vrij recente naamgeving van deze middeleeuwse dijkstructuur.'
- omschrijving archeologische waarde, toevoeging: 'De Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De zeewerende dijk sluit aan bij de verdwenen kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, een bij het begin van de 13de eeuw ontstane voorhaven van Oostkerke.'
- Art. 2. erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het monument, aanvulling eerste paragraaf: 'Het is een gaaf voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeewerende dijk met een opvallend grillig tracé, met een profielopbouw waarin potentieel waardevolle archeologische artefacten aanwezig zijn.'
- Art. 3. aanvulling eerste paragraaf: 'Eventuele archeologische artefacten dienen maximaal in situ behouden te blijven.'
- Art. 5.
 - 10° wordt geschrapt
 - 11° 'evenementen' wordt vervangen door 'activiteiten'

Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

inhoudelijk dossier:

- aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'
- Inleiding: 'De aanleiding van het beschermingsdossier is de voortzetting van beschermingen uitgaande van het thematisch beschermingspakket van het meest waardevolle houtig erfgoed in Vlaanderen (Agentschap Ruimte & Erfgoed, 2009).'
- historisch overzicht, aanvulling tweede en derde paragraaf: 'Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd.', 'Dijkbreuken en afgravingen kunnen het verloop en het profiel van de dijk gewijzigd'

hebben.' en 'Bij het beginpunt sloot het dijktracé aan op de kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, ontstaan omstreeks het begin van de 13de eeuw als voorhaven van Oostkerke en in de loop van de 19de eeuw geheel verdwenen.'

- beschrijving met inbegrip van erfgoedkenmerken en erfgoedelementen, aanvulling eerste paragraaf: 'Het is een gaaf voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeewerende dijk met een opvallend grillig tracé en met een profielopbouw waarin potentieel waardevolle archeologische artefacten aanwezig zijn.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, aanvulling ruimtelijk-structurerende waarde: 'De hoog opgaande Canadapopulieren op de Krinkeldijk en het dijkprofiel zelf hebben een sterk ruimtelijk-structurerend effect, ze accentueren de ligging van een oude zeewerende dijk die nagenoeg parallel liep met de vroegere Zwingel.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, aanvulling esthetische waarde: 'De aanwezigheid van knotbomen, struwelen en bloemrijke zomen en het grillige verloop van de polderdijk vullen de esthetische kwaliteit verder aan.'
- evaluatie van de erfgoedwaarden, toevoeging archeologische waarde: 'De Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De zeewerende dijk sluit aan bij de verdwenen kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, een bij het begin van de 13de eeuw ontstane voorhaven van Oostkerke.'
- juridische toestand, aanvulling: 'De Krinkeldijk is geregistreerd in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI): Krinkeldijk (ID: 70157)'
- beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed, aanvulling eerste paragraaf: 'Eventuele archeologische artefacten dienen maximaal in situ behouden te blijven.'
- beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed, correctie schrijffout, vierde paragraaf: 'Zaalketstraat'
- Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed:
 - 10° wordt geschrapt
 - 11° 'evenementen' wordt vervangen door 'activiteiten'
- Literatuur, toevoeging bronverwijzing: 'TRACHET J., DE CLERCQ W., DOMBRECHT K., THOEN E., LELOUP W., DUMOLYN J. DELAFORTRIE S. en VAN MEIRVENNE M., 2015: Het tij gekeerd? Het Zwindebat in perspectief, in De Grote Rede, Vlaams Instituut voor de Zee, 42, 5-11.'
- Websites, toevoeging bronverwijzing: 'Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID: 70157, Krinkeldijk (geraadpleegd op 25 maart 2016)'

beschermingsbesluit:

- aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'
- omschrijving ruimtelijk-structurerende waarde, aanvulling: 'De hoog opgaande Canadapopulieren op de Krinkeldijk en het dijkprofiel zelf hebben een sterk ruimtelijk-structurerend effect, ze accentueren de ligging van een oude zeewerende dijk die nagenoeg parallel liep met de vroegere Zwingel.'
- omschrijving esthetische waarde, aanvulling: 'De aanwezigheid van knotbomen, struwelen en bloemrijke zomen en het grillige verloop van de polderdijk vullen de esthetische kwaliteit verder aan.'
- omschrijving historische waarde, aanvulling: 'Om die reden werd de structuur vroeger als Dijk van de Watering van 's Heer Baselishoek genaamd. Het bijzonder grillige verloop van dit dijktracé gaf aanleiding tot de huidige, vrij recente naamgeving van deze middeleeuwse dijkstructuur.'
- omschrijving archeologische waarde, toevoeging: 'De Krinkeldijk bezit een hoge potentieel archeologische waarde als middeleeuwse dijk, waarvan zowel de aanleg als de mogelijk aanwezige artefacten een kennisbron zijn voor de studie van de

bedijkingen in de Vlaamse kustpolders. De zeewerende dijk sluit aan bij de verdwenen kleine stadsnederzetting van Monnikenrede, een bij het begin van de 13de eeuw ontstane voorhaven van Oostkerke.'

- Art. 1. aanpassing titel: 'Krinkeldijk met dijkbegroeiing van opgaande populieren, knotbomen en struwelen'
- Art. 2. erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van het monument, aanvulling eerste paragraaf: 'Het is een gaaf voorbeeld van een minstens 12de-eeuwse defensieve, zeewerende dijk met een opvallend grillig tracé, met een profielopbouw waarin potentieel waardevolle archeologische artefacten aanwezig zijn.'
- Art. 3. aanvulling eerste paragraaf: 'Eventuele archeologische artefacten dienen maximaal in situ behouden te blijven.'
- Art. 3. correctie schrijffout, vierde paragraaf: 'Zaalketstraat'
- Art. 5.
 - 10° wordt geschrapt
 - 11° 'evenementen' wordt vervangen door 'activiteiten'

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek

Stad Damme organiseerde het openbaar onderzoek van 1 juni 2016 tot en met 30 juni 2016.

Tijdens het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend.

3. Conclusie

De adviezen **uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming** hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier noch het beschermingsbesluit werden aangepast.